

Шкурко Вікторія Ігорівна

аспірантка,

Державний торговельно-економічний університет

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-441-5-32>

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕСТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Перестраховування – це важливий елемент страхового ринку, який дозволяє знижувати фінансові ризики, що виникають під час страхової діяльності. Для забезпечення стабільності та ефективності роботи перестрахової галузі більшість країн впроваджують певні регулюючі механізми. У світовій практиці державне регулювання перестрахової діяльності має різні форми, від суворих державних наглядових структур до більш ліберальних підходів. Саме тому, дослідження даної теми є досить актуальним, а досвід державного регулювання є важливим для вдосконалення національних систем регулювання в країнах, що розвиваються.

Державне регулювання перестрахової діяльності спрямоване на забезпечення стабільності фінансової системи, захисту інтересів страхових компаній та їх клієнтів, а також на забезпечення належного рівня конкуренції на ринку.

Однією з головних функцій держави є контроль за фінансовою стійкістю перестрахових компаній, що включає моніторинг їх платоспроможності, ведення реєстру акредитованих перестрахових компаній і здійснення ліцензування. Дослідження міжнародної практики показує, що для ефективного регулювання перестраховування необхідно дотримуватися принципів прозорості, забезпечення належного капіталу компаній і активного контролю за їх діяльністю з боку держави [1].

Механізм державного регулювання перестрахової діяльності у міжнародній практиці має такі основні складові:

1. Ліцензування та нагляд.

2. Стандарти фінансової звітності та капіталу.
3. Протидія монополії та забезпечення конкуренції.
4. Управління ризиками та збалансованість портфелів.

Вважаємо, що буде доцільно розглянути досвід державного регулювання перестрахової діяльності на прикладі провідних країн світу, таких як: США, Велика Британія та Японія.

У США державне регулювання перестрахової діяльності є складною і багаторівневою системою, яка здійснюється через Національну асоціацію страховиків (NAIC), що розробляє правила та рекомендації для здійснення страхування та перестраховування. Для забезпечення стабільності ринку в США діє система нагляду на державному рівні, яка включає контроль за фінансовою стійкістю, ведення реєстру перестраховиків та вимоги щодо мінімального рівня капіталу.

Особливістю американської системи є розвинений механізм фінансового нагляду за допомогою окремих інститутів, таких як Федеральна служба регулювання страхового ринку (хоча основним наглядовим органом є національні та штатні органи, на федеральному рівні існують такі агентства, як Федеральна служба фінансових установ, яка впливає на нагляд за деякими аспектами перестрахової діяльності) та штатові страхові департаменти (кожен штат має свій орган, який здійснює нагляд за страховими компаніями та перестраховиками, що працюють на його території).

Крім того, перестрахові компанії в США зобов'язані дотримуватися законодавчих вимог щодо мінімального рівня капіталу, а також здійснювати регулярний моніторинг фінансової стабільності; прогнозувати ризики та забезпечення платоспроможності; дотримуватися вимоги про розкриття фінансової інформації для забезпечення прозорості [2].

У Великій Британії регулювання перестраховування здійснюється через орган, що відповідає за нагляд за фінансовими послугами – Управління з фінансового нагляду (FCA). Цей орган встановлює стандарти, правила і наглядає за виконанням ліцензійних вимог. Державне регулювання в Британії також передбачає інтеграцію з

міжнародними стандартами, зокрема, з вимогами Європейського Союзу. Особливостями регулювання є приділення великої уваги забезпеченню прозорості, моніторингу платоспроможності компаній і забезпеченню добросовісної конкуренції на ринку та спрощена система для іноземних перестраховиків, що дозволяє їм працювати на британському ринку [3].

Японія є одним з найбільших ринків перестраховування в Азії, де регулювання здійснюється за допомогою Японської асоціації страхування (JIA) – вона розробляє правила та стандарти для страхових і перестрахових компаній; Фінансового агентства Японії (FSA) – державний орган, відповідальний за нагляд за діяльністю фінансових установ, включаючи перестраховиків; та Системи ліцензування та моніторингу – японські органи нагляду вимагають від компаній виконання жорстких вимог щодо фінансової стабільності, зокрема збереження мінімального капіталу та регулярних перевірок. Державний нагляд спрямований на забезпечення прозорості ринку, контролю за фінансовою стійкістю та запобігання концентрації ризиків. Японія застосовує систему ліцензування та періодичні перевірки фінансової звітності, що допомагає забезпечити стабільність у всіх секторах фінансового ринку [4].

Отже, кожна з трьох країн має свої особливості в регулюванні перестрахової діяльності, зокрема в частині нагляду, ліцензування та міжнародної інтеграції. США характеризуються багаторівневою системою нагляду на рівні штатів і федерації, Великобританія є важливим міжнародним фінансовим центром, що інтегрується в глобальні стандарти, а Японія фокусується на високому рівні внутрішнього контролю та регулювання. У всіх трьох країнах основним завданням є контроль за платоспроможністю і фінансовою стабільністю перестраховиків через моніторинг капіталу та фінансових звітів. Всі три країни активно застосовують міжнародні стандарти, що забезпечує стабільність і прозорість їхніх перестрахових ринків та в усіх країнах перестрахові компанії

повинні проходити ліцензування, а також бути зареєстрованими в відповідних органах нагляду.

Таким чином, основною спільною рисою є нагляд за фінансовою стабільністю та ліцензуванням, а відмінності полягають у структурі нагляду, інтеграції з міжнародними стандартами та підходах до регулювання конкуренції.

Державне регулювання перестрахової діяльності є важливим елементом для стабільності фінансової системи та розвитку ринку страхових послуг. Аналіз закордонного досвіду показує, що різні країни обирають різні механізми нагляду і контролю, проте є спільні принципи, які сприяють розвитку прозорих і ефективних ринків.

Література:

1. Третяк К.В. Удосконалення державного регулювання ринку перестраховання в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 20. С. 133–136.
2. Hossain M. *Insurance Regulation in the US: A Comprehensive Overview*. Springer. 2019.
3. Skinner, S. *Financial Regulation and Supervision in the UK: A Study of the Regulatory Framework*. Oxford University Press. 2017.
4. Sakamoto A. *Reinsurance in Japan: The Legal and Regulatory Framework*. University of Tokyo Press. 2018.